

مامۇستا جەمال لىپرسراوى سەرگردايەتى ناوخۇ بوو

پاش ئەۋەدى رېڭخستەنەكانى كۆمەلە توۋشى گىران و لىك ترازان هاتن لە سالى (1977) لەلايەن رژیمی عىراقىيەۋە. منىش ماۋەيەكى زۆر توۋشى گىران و ئەشكەنچە هاتە، پاش بەربوونەم لە زىندان رېڭخستەنەكانى لای من ئاشكرا نەبوۋبوون.

بەلام لەبەرئەۋەدى شەھىد عەبدولرەزاق و شەھىد مەۋلودو شەھىد محەمەد زەنگەنە گىرابوون لەزىندان بوون، ئىمە پەيۋەندىمان پچرا لەگەل رېڭخستەن. كاتى خۇى، سالى 1976 لە كەرکوك ھاۋرپىيەكەمان ھەبوو ناۋى مامۇستا محەمەد خورشيد بوو، لەبەھارى 1976 يەكەم كۆبوۋنەۋەدى دامەزاندنەۋەدى كۆمەلەى خويىندكارانمان لەمالى ئەۋان ئەنجامدا.

لەم كۆبوۋنەۋەيەدا شەھىد شۋان عەلى و رەئوف عەقراۋى و شىخ لەتيف و محەمەد خورشيد و كۆسەرەت بەشدار بوۋىن. بەھۇى ناسىنى محەمەد خورشيد-دوۋە لە رىزەكانى كۆمەلەدا لەكەرکوك تۋانىم پەيۋەندىي بەسەرگردايەتى رېڭخستى ناوخۇۋە بکەم. يەكەمچار ھاۋرپى سەلىم (دلىرى ئەحمەد شوكرى) مان بىنى قسەمان كىرد. ديارە خەتلىكى تىرى رېڭخستەن ھەبوو لەناۋشارى ھەۋلىر بەھۇى ھاۋرپى سەلىم مەۋعدەمان دانا بۇ يەكگرتنەۋەدى خەتى رېڭخستى ئىمەو خەتەكەى تر يەكترمان بىنى، لىپرسراۋى خەتەكە كاك حاجى مەمۇ بوو ھەردوۋلامان رېڭخراۋى ھەۋلىرمان دروستكىرد لەم كات و سەردەمەدا، لىپرسراۋى ھەموو رېڭخستەن نەپنىيەكانى شارهكان (سەرگردايەتى ناوخۇ) مامۇستا جەمال تاھىر بوو. ھاۋرپى (سەرگەوت) گىرا بەشىۋەيەكى كاتى حەمە چاۋشىن كىرا بە لىپرسراۋى شارهكان كە ناۋى (ۋەستا رەسول) بوو. پاشان ۋەستا رەسول چوۋە دەرەۋە مامۇستا جەمال تاھىر ىش ئازاد بوو، بەسەربەرزانە لەبەردەم دامو دەزگا سىخوربىيەكانى رژیمی بەعس دەرچوو. پاش دەرچوۋنى ھاۋرپى حاجى مەمۇ، من بووم بە لىپرسراۋى رېڭخراۋى ھەۋلىر.

لەۋكاتەۋە مامۇستا جەمال تاھىر-م ناسى كە راستەۋخۇ سەرىپەشتى ھەموو رېڭخستى شارهكانى دەكىرد، تاكو بلىي پياۋىكى بەتۋاناو دلسۆزو شارهزا بوو لە بوارى رېڭخستەندا. زۆر قسە خۇش بوو، زۆر نەترس بوو لەمانگىكىدا لای كەمى جارلىك يەكترىمان ئەبىنى، يان من ئەھاتم بۇ سلىمانى يان ئەۋ ئەھات بۇ ھەۋلىر. كە من بچوۋمايە بۇ سلىمانى كۆبوۋنەۋەدى سەرگردايەتى رېڭخستى كۆمەلەمان لەمالى خوالىخۇشبوو كاكە ئەمىن شەۋكەت ئەكىرد. ھەندىچارىش لە عەقارىي لە مالىكى تر كۆبوۋنەۋەمان ئەكىرد ناۋى خاۋەنەكەيمان نەئەزانى. ھەموو جارلىكىش لە ئەسحابە سىپى لەكارخانەى قەندى سەرچنار لەلای حاجى حەمە نوۋرى يەكترمان ئەبىنى، جارجار ئەچوۋمە مالىان ئەۋىش ھەموو جارى ئەھاتە مالى خۇمان لەگەرەكى موفتى لە ھەۋلىر.

ئەم پەيۋەندىيەمان بەردەوام بوو، لەگەڵ شەھىدى قارەمان مامۇستا جەمال تاھىر، قارەمانى زىندان و مامۇستاي رېڭخستەنە نەھىيەكان و سەرکردەيەكى شارەزاي شۆرش و يەككىتیی نىشتمانىي كوردستان تاكو سالى 1982 جاريكى تر مامۇستا سەرکەوت (مامۇستا جەمال تاھىر) گىرايەو، لەلايەن دائىرەى ئەمنەو دەوى ئازارو ئەشكەنجەيەكى زۆر پاشان بە لىبوردنىكى گشتى ئازادكرا.

ناوەندى كۆمەلەو بەرپز كاك نەوشىروان مستەفا داوايان لىكرد بچپتە دەرەو. ئەو دەبوو مامۇستا جەمال تاھىر لە كۆنفرانسى دووى كۆمەلە بە دووم دەنگ بەسەرگردايەتى هەلبژێردراو بوو ئەندامى ناوەندى كۆمەلەو لىپرسراوى بەشى رېڭخستن، منىش ئەندامى كۆنفرانسى دوو بووم. لەوى هەموو ئەندامانى كۆنفرانس وەك پالەوانى زىندان سەيرى مامۇستا جەمال تاھىر يان ئەكرد چونكە دووجار گىرا، زۆر ئەشكەنجەيان دابوو، ئەو هەموو بەرپرسیيەى لەسەر شان بوو، ئەو هەموو نەھىيەى لەلابوو. يەك تۆسقال ئەشكەنجە و زىندانى بەعسىيە فاشىستەكان نەيانتوانى كارىكەنە سەر و دەى مامۇستا جەمال تاھىر.

سەرپەرشتى هەموو رېڭخستەنەكانى كۆمەلەى دەكرد كە كۆمەلە گەورەترين رېڭخراوو بەھيزترين رېڭخستن بوو لە كوردستاندا. قوتابخانەيەكى گەورەبوو بۆ پىگەياندى ئەندامانى كۆمەلە بۆ فيداكارى و قوربانيدان و خەبات و تىڭۆشان لە كوردستاندا. هەموو زىندانەكانى رژيم و گۆرستانەكانى (وادى الحجر)ى موسل و ئەبوغرىب و هەموو ناوچەكانى كوردستان و شاخ و دۆلەكانى كوردستان شايدەى ئەم راستيەن كە كۆمەلە داينەمۆى يەككىتیی نىشتمانىي كوردستان و شۆرشى نوپى گەلەكەمان بوو. مامۇستا جەمال تاھىر يىش مامۇستايەكى ئەم قوتابخانە گەورەيە بوو كە كۆمەلە بوو.

چەندىن جارى تر يەكترمان بينى تاكو سالى 1983 زۆر بەداخەو لە سالى 1983 بەكارەساتى وەرگەرانى ئۆتۆمبىل لەسەر جادەى باليسان شەھىد بوو. ئەم سەرکردە قارەمانە ئەم مامۇستا داناو زانايەمان لەدەستچوو. شەھىد بوونى مامۇستا جەمال تاھىر زيانىكى زۆر گەورەبوو لە يەككىتیی نىشتمانىي كوردستان و شۆرش و هەموومان كەوت بەلام مېژوو پىر لەسەر و دەرى مامۇستا جەمال تاھىر دەورى مامۇستا جەمال تاھىر لەناو يەككىتیی نىشتمانىي كوردستان دا هەميشە بە زىندوو يى ئەمىنپتەو، لەناو دلى هەموو كوردىكى دلسۆزو بەوفا بۆ خوڤنى شەھيدان و كوردو كوردستان.

هەزاران سالاو لەگيانى پاكى ئەم سەرکردە قارەمانەو هەموو شەھيدانى كوردستان.
كۆسەرەت رەسول عەلى